

1. Igazak vagy hamisak a honfoglaló magyarokról szóló állítások? Jelöld i vagy h betűvel a táblázatban!

a) A magyarok félelmetes fegyvere, a visszacsapó íj felajzott állapotban C alakot formázott.
b) A szablyát és nyíltegezt a harcosok jobb oldalukon viselték.
c) A tarsolylemezeket és kardmarkolatokat az ötvös poncolással díszítette.
d) Az első hitelesen leírt honfoglalás kori sírlelet 1834-ben Benepusztán került elő.
e) Az agyagedények készítéséhez lábbal hajtott fazekaskorongot használtak.
f) Őseink egyik kedvelt itala volt a kancatejből erjesztett kumisz.
g) A házasság legelterjedtebb formája a leányrablás volt.
h) A jurtában az előkelők tisztálkodási lehetőséget az ún. csorgó biztosította.

a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)

a	b
c	d
e	f
g	h
.../8	

2.1. A keresztrejtvény megfejtése egy történelmi regény címe. (A szóközöket így jelöltük:)

a)

b)

c)

d)

e)

f)

g)

h)

i)

j)

k)

l)

m)

n)

a) hazánkban is járt „rőtszakállú” császár
b) törvényalkotó kijevei nagyfejedelem
c) az első esztergomi érsek
d) III. Béla által támogatott szerzetesrend
e) Gizella temetkezési helye
f) Dzsingisz kán eredeti neve
g) Könyves Kálmán lázadó öccse

h) királyi felségjogon szerzett jövedelem
i) egyházi adó
j) hegység, Gertrúd halálának helyszíne
k) IV. Béla a „második”
l) hercegség latinul
m) bronzból vagy rézből készült billog, a bíró elé idézés eszköze

2.2. Kiről szól a regény? .....

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
o	
.../15	

3.1. Keresd meg a betűhálóban elrejtett nyolc fogalmat! Írd a megtalált fogalmakat és magyarázatukat a pontozott vonalakra!

A	I	R	Á	L	L	E	C	N	A	K
S	Z	O	L	G	A	B	Í	R	Ó	R
S	S	N	E	I	V	R	E	S	A	O
P	O	G	Á	N	Y	G	E	S	T	A
T	V	Á	R	L	H	O	S	P	E	S
H	I	T	E	L	E	S	H	E	L	Y

A fogalom

Magyarázata

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....
- e) .....
- f) .....
- g) .....
- h) .....

3.2. A maradék betűket összeolvasva egy női nevet kapsz. Ki volt ő? Fogalmazd meg röviden!

.....

4. Melyik szentre jellemzőek az alábbi állítások?

Írd a -ba a megfelelő ÁLLÍTÁS betűjelét! (Minden állítást nem kell felhasználnod.)

SZENT:

- a) Szent Margit
- b) Szent Ferenc
- c) Szent Benedek
- d) Szent Domonkos
- e) Szent Erzsébet

ÁLLÍTÁSOK:

- A) Követőinek jelmondata: imádkozzál és dolgozzál!
- B) Eredetileg itáliai kereskedő volt.
- C) II. András testvére volt.
- D) Liliommal és kapcsos kódexszel ábrázolták.
- E) II. András leánya volt.
- F) Eredetileg kasztíliai nemes volt.

a	b
c	d
e	f
g	h
i	
.../9	

a	b
c	d
e	
.../5	

5. Melyik Árpád-kori nevezetességről (várról, városról, templomról) szólnak az alábbi rövid ismertetések. Írd a pontozott vonalakra a nevét és a hozzá tartozó kép betűjelét! (Minden betűjelet nem kell felhasználnod.)

a) Háromszög alakú sáncai óriási területet fogtak közre, rekeszes faszerkezet erősítette a sánctól. Az alsó rétegekben honfoglalás kori sír maradványait találták a kutatók.

név: ..... betűjel: .....

b) Az egyetlen Árpád-kori formájában ránk maradt bazilikánk. Építési munkálatai 1200 táján kezdődtek, építésszek, kőfaragók nemzedékei dolgoztak rajta egy évszázadon át.

név: ..... betűjel: .....

c) A mocsaraktól védett koronázóvárost ellenséges had nem dúlta az Árpád-korban. A mongolok 1242-ben megpróbálkoztak ugyan ostromával, de siker nélkül jártak.

név: ..... betűjel: .....

d) 1092-ben Szent László érsekséget alapított itt, melyet II. Béla a kalocsai érsekséggel egyesített.

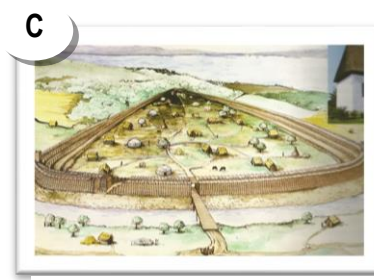
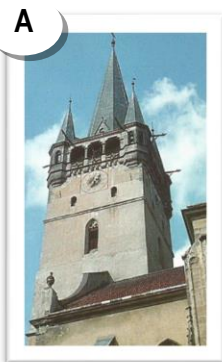
név: ..... betűjel: .....

e) A Hernád völgyében magas sziklacsúcsra emelt vár patkó alakú kaputornyával egyike a tatárjárás után épült erősségeknek.

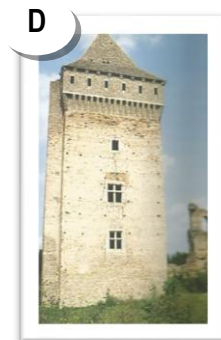
név: ..... betűjel: .....

f) Plébániatemplomáról híres felvidéki város. A tatárjárás után IV. Béla német hospeseket telepített ide, akik megkapták a szepesi szászok jogát.

név: ..... betűjel: .....

rekonstrukció

rekonstrukció

rekonstrukció

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
.../12	

**6. Az alábbi kérdések megválaszolására három-három válaszlehetőséget adunk.
Karikázd be a helyes válasz (esetenként a helyes válaszok) betűjelét!**

- a) Melyik mesterséget nem gyakorolták honfoglaló őseink?
A) nyeregkészítő   B) vasverő   C) üvegfúvó
- b) Ki uralkodott az augsburgi csatavesztés idején?
A) I. Ottó   B) II. Ottó   C) III. Ottó
- c) Melyik mai országok területére jutottak el kalandozó őseink?
A) Svájc   B) Oroszország   C) Törökország
- d) Melyek az igaz állítások?
A) Szent István egyetlen törvénykönyve az Admonti kódexben maradt ránk.
B) Pannonhalmát Szent Márton hegyének nevezték.
C) A somogyvári apátságot Szent László alapította.
- e) Melyik évben voltak szentté avatások?
A) 1083   B) 1172   C) 1192
- f) Melyik időrendi sorrend a helyes? 1 - I. Géza   2 - Könyves Kálmán   3 - V. István
4 - Manuel   5 - IV. Béla   6 - I. Béla
A) 1 - 6 - 2 - 4 - 5 - 3   B) 6 - 2 - 4 - 5 - 3 - 1   C) 6 - 1 - 2 - 4 - 5 - 3
- g) Ki helyezte át a vásár napját vasárnapról szombatra?
A) I. András   B) I. Béla   C) I. (Szent) László
- h) Hol működött az ország első pénzverdéje?
A) Körmöcbányán   B) Esztergomban   C) Fehérváron
- i) Ki koronáztatta magát esőként Horvátország királyává?
A) I. (Szent) László   B) Könyves Kálmán   C) II. Béla
- j) Melyik címerben szerepel futó menyét?
A) Horvátország címerében   B) Szlavónia címerében   C) Erdély címerében
- k) Melyik foglalkozásokra utalnak helyesen az alábbi falunevék?
A) Daróc - méhész   B) Gelencsér - edényműves   C) Csatár - pajzskészítő
- l) Kinek az uralkodása idején haladtak át országunkon az első kereszties hadak?
A) I. Géza   B) I. (Szent) László   C) Könyves Kálmán
- m) Melyik nem volt városi kiváltság?
A) vámmentesség   B) adómentesség   C) vásártartás
- n) Hol őrzi épület Szent Erzsébet emlékét?
A) Margit-szigeten   B) Pannonhalmán   C) Kassán
- o) Ki volt IV. Béla unokája?
A) IV.(Kun) László   B) V. István   C) III. András

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
o	
.../15	

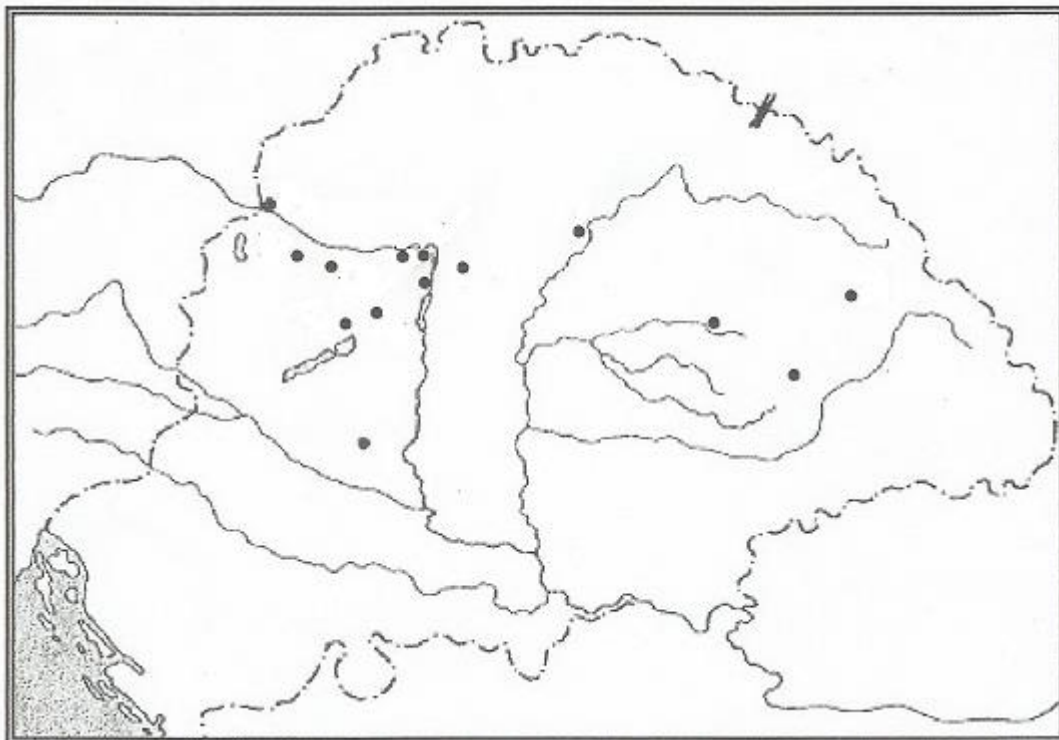
7.1. Mikor, milyen esemény történt az alábbi helyszíneken?

Válaszolj a táblázat kitöltésével! (Válaszod évszámot is tartalmazzon!)

Helyszín	Esemény évszámmal
1) Pannonhalma	
2) Veszprém	
3) Esztergom	
4) Ménfő	
5) Kerlés	
6) Mogyoród	
7) Muhi	

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
.../14	

7.2. Jelöld a helyszíneket számokkal a térképvázlatban!

a	b
c	d
e	f
g	h
ii	j
k	l
m	n
o	p
q	r
s	t
u	v
....	122

8. Esszé: Mutasd be a középkori magyar kultúrát az államalapítástól az Árpád-ház kihalásáig!

Térj ki válaszodban a következőkre:

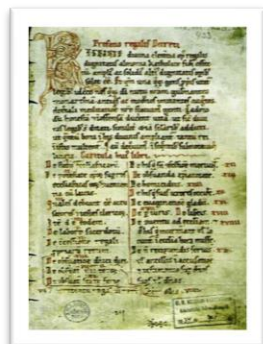
- Hogyan zárkózott fel hazánk az európai keresztény kultúrához?
- Melyek a korszak legfontosabb írásos emlékei és műfajai?
- Melyek a korszak meghatározó építészeti emlékei?

Használd fel az alábbi forrásokat és ismereteidet!

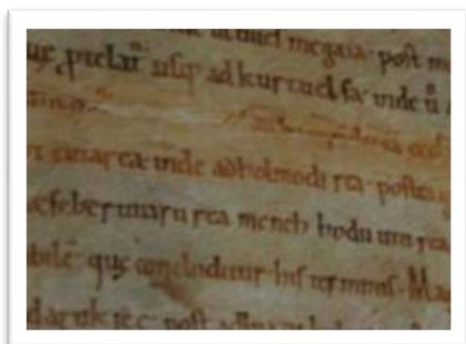
**Fejtsd ki megszerkesztett mondatokban válaszodat egy oldalban!
Ügyelj a szöveg tagolására és a helyesíráásra!**

Források:

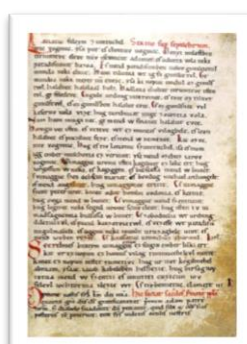
„Az eleinte idegenből jött - német, francia, itáliai - szerzetesek térítő munkájának eredményeképpen a legtöbb kolostor lakói egy-két generáció leforgása alatt már magyarok, akik megtanultak latinul, buzgón másolták a Bibliát, a liturgikus műveket s egyéb könyveket. A nagyobb kolostorok iskolák is. Pannonhalmán a 11. század végén már 80 könyve volt, több mint a két-háromszáz esztendő nagy nyugati monostorok többségének!”
(Csorba Csaba: Árpád örökében)

Szent István törvényei

Tihanyi alapítólevél

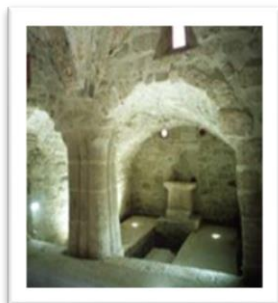

Halotti beszéd és könyörgés

Anonymus: Gesta Hungarorum

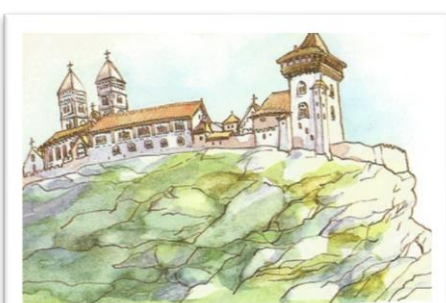
„Mikor a pesti révhöz jutottak, íme öt istentelen ember, Vata és cinkosai, eltelve a gonosz szellemekkel, amelyeknek magukat átadták, rárontottak a püspökökre és társaikra, és kövekkel támadtak rájuk. Szent Gellért püspök pedig azokra, akiket kövekkel dobáltak, szüntelenül a kereszt jelét vetette...”
(Részlet Szent Gellért legendájából)

Feldebrői atytemplom

Jáki templom

Esztergomi királyi palota (rekonstrukció)

A large rectangular area containing horizontal dotted lines for writing.